

Redacția și Administrația:
Strada Timisoriei Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:

MARȚI, JOI și SÂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERȚIUNILE

se acordă conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

Lugoj, 5/18 Iulie 1905.

Suntem în *revoluție*?!?

Mai rar un joc așa frivol de vorbe, ca acela ce ni-se comunică din sediunța de Sâmbătă a dirigenței coaliției opoziționale, întrunite pentru a lua poziție mai ales față de apelul baronului Fejérváry către comitate.

Îi stă omului mintea în loc văzând cu ce ușorătate se comit asemenea jocuri frivole și păcătoase de vorbe, din partea acelor cari sunt răspunzători pentru toate consecvențele grave ale situațiunii.

Ce s'a întâmplat?! Și-au pierdut oamenii mințile ori sunt căldurile prea mari, de se aruncă în țară o vorbă așa neprecugetată!?

Adevărat că stările sunt nenormale, că mașinaria statului este împiedecată în funcționarea ei regulată prin șportul unor domni, cari nu-și mai încap în piele și nu mai știu ce vreau. Adevărat că depresiunea economică este înăbușitoare și nemulțămirea populațiunii din cale afară mare. Nu de eri-alaltăeri, ci de mult! Dar dela această stare tristă până la revoluțiune este încă un pas mare!

Populația țării în ciuda tuturor ațățărilor își vede de treburi. Comerciantul de mărfuri, agricultorul de sămănături, industriașul de ale sale. Administrația funcționează ca și mai înainte, judecătorii fac judecăți și cetățenii se supun și le recunosc legalitatea.

Până acum, spre fericirea țării, n'a sosit încă de nicăieri știrea, că cetățeni ar fi negat autorităților

ascultarea, ori judecăților supunerea, nici că comerciantul și-ar fi închis dugheanul, ca să pornească cu măciuca la jefuite, și nici că agronomul și-ar fi prefăcut coasa în lance.

Nu! În loc de cântecul de bătaie răsună vesel în toată țeara melodiile secerătorilor, ciocanele sună ritmic în atelierile industriașilor și nici cel mai pedant observator nu poate găsi deosebiri între starea sufletească de acum și de alte dăți a poporului! Trăim în semnul păcii și haranguările presei șoviniste se perd în vânt ca lucruri străine de inima sănătoasă a populațiunii.

Și totuși ni-se strigă din Budapesta, că suntem în *plină revoluțiune*!?

Știu acești domni, că ce va să zică revoluțiune și ce efect dezastruos poate avea această vorbă tatală asupra sufletului poporului?! Nu știm ce își gândesc «sportsman»-ii din Budapesta când pronunță acest cuvânt, dar populațiunea țării știe prea bine ce va să zică revoluție!

În amintirea populațiunii trăește încă vie groaza revoluțiunii din 1848/9, ca cel mai cumplit războiu civil, când cetățeanul a ridicat brațul înarmat contra cetățeanului, când toată țeara s'a schimbat într'un mare lac de sânge, când s'a negat supunerea legilor și judecăților, când soldații, cari au jurat ascultare Monarhului, s'an împărțit în tabere dușmănoase, când din puterea țării nu s'a mai putut face pace și a trebuit să

totul contrare. Îl cunoaștem toți de om blând, chivernisitor și mai ales de unul care-și știe jertfa totul pentru biserică și școala românească. Se nizește în tot timpul și cu orice ocaziune să fie vrednic urmaș al lui Mihail Gritta, care din banii sei proprii zidise deja nu mai puțin decât șapte biserici gr. or. în diferite locuri ale Ardealului.

Odată îl vedem cum se preumblă înaintea porții principale construite din lespezi de bazalt din stâncă «Detunării» și infrumșetate cu cele mai frumoase statue și tablele cu inscripții romane,*) și cum își preumblă degetele prin barba-i stufoasă, îngândurat de soarta poporului, care auzise deja de sosirea lui Hatvani.

Tocmai eșiau băieșii din minele de aur și rând pe rând se apropiau cu pălăria într'o mână, și șteartul**) în alta către scaunul de peatră de dinaintea curții, în care ședeau de regulă domnul lor, pentru a-i aduce rezultatul muncii de preste zi și de-a primi porunci noi.

Din ochii lor scrutători vedeai, că așteaptă ceva. Doresc să știe, dacă n'a sosit încă timpul, când vor fi siliși să pună șteartul în cuiu și să-l înlocuiască cu pușca.

*) Dintre aceste unele azi sunt în muzeul maghiar din Cluj, altele în posesiunea familiei Cioban din Roșia-montană, destinate muzeului național din Sibiu.

**) Un fel de lămpaș (felinar de mine).

vină putere străină, ca să sugrume «revoluția» și cu aceasta și toți germenii unui viitor mai bun, germenii zămisliti la adierea generoaselor idei de libertate și liberalitate cari au trezit la viață popoarele Europei în primăvara anului 1848!

Speranțe, aspirațiuni și drepturi innecate în sânge. Averi prefăcute în scrum. Vieți stinse fără rost. Mare de lacrimi și sânge!

Grozavă fantomă!

La ce invoacă domni din Budapesta această fantomă, la ce caută să alunge dorul de pace din inimile cetățenilor și la ce caută să le umple sufletul cu neliniște?! La ce?!

Își dau ei seamă că ce efect dezastruos poate avea asupra sufletului populațiunii, dacă le succede a-i infiltra credința că noi acum suntem în revoluție!?

Nu credem! Ei se joacă numai cu cuvinte, fără să-și dea seamă de ce fac, precum nu-și dă seamă copilul, care aruncă chibritul arzând în aria plină de snopi.

Protestăm contra acestui joc frivol!

Atmosfera este prea încărcată cu idei apte a răpi populațiunii liniștea. Destul de mare este confuzia ce se produce în masele populațiunii prin știrile că acum țara nu mai dă Împăratului cătane și că nu mai este iertat a plăti dări și că comunele nu mai au să depositeze nici dările indirecte, ce le încassează pe baza unui contract cu statul. Destul de mare este confuzia ce se produce prin nenorocitele debuturi municipale și acom-

Nu încep bine Gritta să povestească oamenilor sei și să liniștească văpaia sufletelor tinere, când se și apropie în fuga calului un biet Român și îi spune, că a văzut o ceată neagră de honvezi coborind pe «Dealul Băieșilor» în jos dinspre Abrud, și că sălașul cu vite cu tot și grănele lui sunt în flacări. Toți rămaseră inlemați de această știre, numai bătrânul Gritta rămase liniștit și cu vocea-i blândă, dar hotărâtă porunci să se închidă și incuie ușa băii. Le deschise apoi oamenilor poarta, pe cei mai tineri îi înarmă și pe urmă le zise: «A calcat dușmanul pământurile voastre, mergeți și apărați viața copiilor voștri și cinstea neamului nostru!»....

Tot satul eră în mișcare. Cete mari de oameni coborau pe dealuri spre loagărul lui Popa Balint. Acasă rămase Gritta cu oamenii sei grupați în mai multe loagăre. Femeile cu copiii își găsiră adăpost prin băi (mine), ale căror spelunci se transformară în cobli provăzute cu toate cele de lipsă.

Gritta încă își încarcă pe cai copiii și soția și-i expediază deacasă. Își încinge apoi sabia și ia cu sine doi oameni încrezuți și ieșiră cu toții din curte afară pe o cale îngustă, ce duce încă și azi printr'o livadă la atelierul de ferării al minelor erariale. După ce sosiră, intrară în atelier, puseră mâna pe conducător și mașinist, cari ambii erau Nemți, și cât de voe cât fără voe

paniamentul ziaristic la care bate tactul coaliția opozițională!

Și ce e mai trist, contul acestor debuturi nu-l vor plăti nici debutanții și nici sufiorii lor, ci biata populațiune pentru a cărei seducere se arangează toate acestea!

În fața acestei situațiuni de tot grave este datorința noastră, a conducătorilor firești ai poporului român, să ne ferim poporul de agitațiunea ce se protegează astăzi de sus în jos în mod păcătos!

În primul rând este datorința acelor, cari trăesc în contact zilnic cu poporul, să-l ferească de otrava ce se introduce în conștiința publică a țării prin organele de publicitate șoviniste.

Trebue lămurit poporul, că nu este adevărat că nu mai este permis a plăti dări, ci din contră trebue îndemnat poporul să-și plătească dările acum când are bani, ca să nu i-se îngămădească restanțele pe când n'are bani și să fie apoi dat pe strade ca muritor de foame din partea executorilor de dare, căci țara nu poate exista fără ca cetățenii să-și plătească dările și ceea-ce nu se încassează acum se va încassa mai târziu. Dar de plățirea dării nu va scăpa nimeni din cei-ce mai au ceva, ce ar putea execvă și vinde executorii!

Trebue lămurit poporul, că de revoluție nici vorbă nu-i! Să-și vadă fie-care de treburi în mod pacinic, să grijească de toate ale sale și să dea stăpânirii ce i-se cuvine.

Jocul păcătos al domnilor din Budapesta se va curmă în curând, căci o țară nu poate cădea pradă

ii siliră să facă două tunuri de fier. Gritta sta lângă ileu cu sabia scoasă, ear cei doi Nemți și oamenii lor dădeau din ciocane, de cugetai că s'a prăpădit lumea. Trei zile și trei nopți — se zice — au lucrat neîncetat, până ce au putut formă două tunuri corespunzătoare.

Și când au fost puse pe roate și au fost duse în curtea lui Gritta, li-s'a dat numele de «Renghea» și «Barna». Și așezându-le pe tălpile zidului dela poarta din jos, ședeau ca doi tigri cu gurile căscate așteptând în tot momentul dușmanul spre a-se descărca cu toată furia asupra lui. Barna mai ales eră de tot impunător și de o mărime extraordinară.

Mai trăesc și acum încă câteva din gloanțele lui și 'mi-aduc bine aminte, că jucându-ne, când eram copii, în popice la noi acasă, folosiam și un glob, pe care abia îl puteam lua în brațe, necum să-l putem înduriga până la locul popicelor.

E demult de atunci și nu știu zău, dacă s'ar mai putea găsi vreunul baremi din gloanțele gloriosului Barna, ca să formeze unul dintre cele mai prețioase obiecte ale muzeului nostru național.

Intenționat îl numesc glorios pe acest Barnă, pentrucă importanța lui istorică și efectul detunăturii lui a fost neasemănat de mare.

Se știe, că George Gritta după ce căpătase știrea, că dușmanul își con-

FOIȚA „DRAPELULUI“

Renghea și Barna.

— Amintire din bătrân! —

De Mușur.

— Foiță originală a «Drapelului». —

George Gritta se numia unul dintre cei mai distinși fruntași ai neamului nostru din Munții-apuseni, care prin moșiile sale și minele de aur moștenite dela tatăl seu Mihail, precum și prin virtuțile sale ajunsese să fie om stimat și binevăzut înaintea tuturor.

Ca prietin și consătean cu popa Balint, se întâmplă de multe ori, că îi vedeam în preajma mișcării revoluționare din 1848, sfătuind împreună.

Erau numai întâmplătoare aceste conveniri din motivul, că nu erau tocmai de un principiu în toate și nici în întocmirea vieții sociale și familiare nu erau călăuziți de aceleași sentimente și bolduri.

Popa Balint eră dela fire om mai vioiu, liberal, îi plăcea să vadă cupa plină și se desfăta mai adeseori în viața de boem, de dragul căreia îl vedem zile întregi prin Abrud. George Gritta e stăpânit de niște însușiri cu

unor sburdalnici, cari nu mai știu cu ce să-și petreacă vremea!

Și poporul nostru este cu mult prea treaz, decât ca el să se ofere a plăti socoteala celor ce își petrec la Budapesta în chip așa păcătos!

Să fim pe pace și să stăm la o parte, căci nu noi avem să descurcăm ițele, cari s'au încurcat între Viena și Budapesta!

Tisza în Bănat. Fostul min. president conte Stefan Tisza a început o călătorie în părțile Bănătului. Se susține că scopul călătoriei este a contrabalansa marile succese (!) de deunăzi ale lui Kossuth și Apponyi în Bănat și a asigura cercurile locuite de naționalități pe seama partidului liberal. De prezent Tisza se află la contele Alexandru Nákó în Sân-Nicolaul-mare. De acolo va merge la Banloc ca să facă vizită contelui Eugen Karácsonyi, deputatul cercului Zichyfalva din Torontal. «Bud. Hirlap» aducând știrea aceasta, spune că Tisza nu va avea succese în Bănat, căci Șvabii s'au înrolat deja sub steagul lui Kossuth și Apponyi, iar Românii încă așteaptă cu dor (!) pe conducătorii opoziției, ca să-i poată sărbători (!). Se vede, că «Bud. Hirl.» sau nu cunoaște pe Românii bănățeni — cari sunt sătui până 'n gât și de Tisza și de Kossuth — sau vrea să imbecile publicul cu apă rece, prezentând lucrurile, ca și cum toată suflarea omenească din țeară ar fi pe partea lui Kossuth, Apponyi și Bánffy.

Kossuth și Apponyi la Lugoj. Ziarul «Bud. Hirlap» anunță, că Kossuth și Apponyi au promis Lugojenilor (!) că în Septembrie vor veni la Lugoj, ca să înființeze și organizeze partidul independențist în comit. Caraș-Severin.

CRIZA.

Deși eră vorba, că în chestiunea crizelor acute, cari sbuciumă țeara și parlamentul, nu se va face nici un pas spre deslegare până la toamnă, totuși s'au manifestat în zilele ultime în chestiunea crizei niște momente de mare importanță, întru cât aceste pot sau să innăsprească și mai mult situația precară sau să accelereze soluția crizei în direcțiunea dorită de Coroană.

Apelul premierului Fejérváry către municipii, — prin care atrage

centrează oastea către Abrud și părește drumurile nesigure și coastele de dealuri necunoscute de el, deslegă din lanțuri pe Renghea și Barna de pe talpa zidului, prinse boii în jug și trase fără mare zgomot cele două tunuri pe muchea dealului ce desparte Abrudul de Roșia-montană și le așază tocmai deasupra orașului Abrud, față 'n față cu biserica romano-catolică din mijlocul piațului.

Abrudul și tot jurul zăceă în fum și pulbere. Rând pe rând se aprindeau casele, pocniau șindilele și larma și țipetele își asurziau urechile. Dușmanul eră 'n fugă, lupta percută și oastea imprăștiată.

Sute și mii de oameni se căleau în picioare și fugiau ca de ciură către biserica romano-catolică din mijlocul piațului. Eră plin turnul și biserica gemea numai de numărul mare al fugarilor, cari inundaseră toate locurile mai sigure, întocmai ca un roi de albine, ce se așază pe prima cloambă de pom ce i-a picat în cale.

Gritta văzuse, cum se umplură turnurile bisericești și cum se descărcău acum puștile și șuerău gloanțele din ele, ca nește fulgere groaznice într'o noapte viforoasă plină de nori și fără de lună.

Umplu pe Reaghea și Barna și le descărcă deodată asupra turnului, care se prăbuși în întuneric sfărâmat și zdruncinat până 'n temelie. Au mai rămas zidurile groase din jurul bisericii și biserica, cari formau acum o cetățuie pentru dușmani.

atenția comitatelor și orașelor asupra destrămării generale produse prin hotărârile lor ilegale de a refuza încasarea și administrarea dărilor plătite benevol și de a face imposibilă asentarea și înrolarea recruților cari se prezintă de bunăvoie la serviciu militar, și declarațiunea guvernului, că va nimici toate hotărârile ofenzătoare de legi ale municipiilor, — a îndemnat comitetul executiv al partidelor coaliate dietale să țină ședință pentru a lua poziție contra apelului admoniant al lui Fejérváry. Și ce s'a întâmplat la consfătuirea coalității, e de importanță enormă în istoria crizelor dominante acum la noi.

Kossuth a făcut raport despre consfătuirea ce a avut-o deunăzi premierul Fejérváry cu șefii coalității, apoi a trecut la obiectul principal al desbaterii, la apelul premierului Fejérváry către comitate și a declarat, că — drept răspuns la apelul lui Fejérváry — trebuie continuată cu toată energia rezistența pasivă.

Polónyi a prezentat planul de rezistență pasivă în cele mai mici detalii și și-a exprimat părerea, ca comitatele să nu ia la cunoștință rescriptul lui Fejérváry și dacă oficianții vor fi suspendați din slujbă să susțină din propriile lor mijloace pe oficianții suspendați.

Carol Eötvös face atent comitetul executiv al coalității, ca să fie cu precauțiune în această chestiune, pentru că *nu-i permis a duce națiunea în revoluție*. Punctul seu de vedere a fost dela început, ca să ia asupra și coalitia în cel mai scurt timp posibil guvernarea țării. Arată pericolul ce amenință țeara în privința economică, dacă nu se rezolvă grabnic criza.

Contele Eugen Zichy e în contra părerii lui Eötvös și susține, că Eötvös stă singur singurel cu propunerea sa. »Să nu ne amăgim — zice Zichy — *revoluția e neîncunjurabilă. Revoluția e aci, suntem deja în revoluție*, dar asta e revoluție ce se face *de sus în jos*. Dacă ne încredem în prevederea Habsburgilor, ne înșelăm. Noi trebuie să ne organizăm, ca orice va veni să ne afle pregătiți. Primul lucru să ne fie a alege comisiuni în comitate, cari să organizeze rezistența pasivă și să ia în apărare pe oficianții comitatensii. Deak Ferencz a zis, că Habsburgii n'ar fi primit transacția dela 1867, dacă n'ar fi fost Sadova».

La părerea lui Zichy s'au alăturat și Bánffy, Bartha Miklós, conte

A umplut apoi încă odată și pentru ultima oară pe Barna până'n gură, i-a dat foc, și într'o clipă n'a mai fost zid, nici cetățuie, toată piața eră șes, și orașul eră curățit, ear cei rămași în viață fugiau ca nebuni pe drumul către Bucium-Cerbu, ca acolo la poalele muntelui numit «Dealul mare» să și afle odihna de veci într'un mormânt comun. Când s'a descărcat gloriosul Barna, se zbătea puternicul răsănet dintr'o poală a muntelui într'alta de răsănet vâile și umpluse de groază și spaimă satele vecine.

În urma acestei bravuri rămase și Renghea cu Barna sfâșiate în bucăți de groaznica lor detunătură. Numai câteva bucăți din ele și niște obuzuri au mai rămas pentru posteritate, ca să povestească băeților, cari jucau popici pe acelea vremuri, de însemnătatea și importanța istorică a acelor globuri, cari erau odată gloanțele bravului Barna.

Dacă memoria acestui George Gritta atât de ștearsă s'a păstrat pentru posteritate și dacă meritele lui — poate din vina altora — n'au ajuns să fie recunoscute de istoria anilor 1848/49, ar fi de dorit, ca cel puțin o singură bucată din Barna și Renghea, ori un singur glonț al acestor tunuri să ajungă cu orice preț în posesiunea muzeului nostru etnografic din Sibiu, cu atât mai vârtos, cu cât au fost singure făcute din fier și nu din doage de lemn, ca cele legate cu cercuri ale bravilor noștri Moși din Munții-apuseni.

Aladár Zichy, Barabás, baron Ivor Kaas.

Deciziune nu s'a adus, ci a rămas să se continue desbaterea Luni.

*

Correspondentul din Budapesta al ziarului vienez «Neue Freie Presse» a reușit să afle detalii autentice despre criza ce a izbucnit acum pe față și în sinul coalității.

Carol Eötvös n'a spus nimic nou în ședința de Sâmbătă a comitetului executiv al coalității, ci a repetit punctul seu de vedere de mai înainte. Carol Eötvös a fost anume de părere, ca:

1. Coalitia să ia asupra și sans phrase guvernarea țării.

2. Guvernul format din sinul ei să realizeze din pretenziunile naționale atâta, cât poate realiza în acest moment.

3. Guvernul coalitionist să se îngrijească de formarea unei opozițiuni, care — fără a face obstrucție — să țină la ordinea zilei pretenziunile naționale încă neimplinite, respective să le țină vii în conștiința națiunii până va fi posibilă satisfacerea lor.

Coalitia trebuie apoi să aibă problema și ambiția a absoarbe în sine partidul liberal și a și asigura astfel majoritatea în parlament.

Tot în ședința de Sâmbătă a comitetului executiv al coalității a spus Eötvös, că el la nici un caz nu poate aprobă o și mai extinsă organizație a rezistenței pasive și — dacă nu și va putea afirma punctul seu — va abdice de poziția ce ocupă în comitet.

E drept, că dela însuși Eötvös a isvorit ideea rezistenței pasive, dar el nici odată n'a mers așa departe, ca să impedece încasarea și administrarea dărilor plătite de bună voie, ci acest din urmă punct a isvorit dela Apponyi și dela ceilalți membri ai coalității. Eötvös a făcut chiar atentă coalitia asupra crizei grave economice, ce provine din neincasarea dărilor, și a arătat, că nimicirea materială a țării și desgustul populațiunii întregi, ce s'ar ridica puternic în urma crizei economice, ar mătura de pe arenă coalitia.

Eötvös a apostrofat chiar în ședința de Sâmbătă pe conducătorii coalității și le-a pus întrebarea directă, că oare Kossuth, Darányi, Andrássy sau Apponyi iau asupra și răspunderea, dacă țara e expusă unor încercături și mai mari? La apostrofă a răspuns numai Darányi zicând, că el ar fi fost gata să se pună în fruntea unui guvern de tranziție din sinul coalității. Dacă aceasta n'a fost posibil, nu le poartă responsabilitatea.

Baron Bánffy încă a reflectat la expunerile lui Eötvös, zicând că e contra lor, pentru că *regele va îndeplini foarte curând — deja în Septembrie — pretenziunile naționale maghiare*.

Eötvös a replicat lui Bánffy, că el are puțină speranță în împlinirea grabnică a pretenziunilor naționale.

Contele Eugen Zichy a dat o declarațiune, în care își susține tot ce a zis la ședința de Sâmbătă a comitetului executiv al coalității. Din această declarațiune extragem următoarele:

«Mai multă omni din societatea distinsă vieneză, prietini din copilărie ai mei, dar cu pozițiuni mult mai înalte decât mine, mi-au făcut reproșul, că eu sunt rebel și că noi Maghiarii ne-am pus pe punct de vedere revoluționari. Eu am cerut dela acești omni termen de 5 minute, să le dovedesc, că nu noi am fost, cari am dispus națiunea la rezistența prezentă, ci camarilla din Viena. *Nu noi suntem revoluționari, ci camarilla din Viena*. Nu noi am jurat regelui, ci el ne-a jurat nouă, că ne recunoaște drepturile. Nu el a fost cel ce ne-a dat nouă drepturi, ci noi i-am dat lui drepturi, și noi le-am dat numai regelui apostolic al Ungariei. Și astfel nu ne poate decretă nimic împăratul din Austria».

Revoluția din Rusia.

Atentatele, uciderile, turburările, devastățiunile se țin lanț în Rusia.

Deunăzi a fost ucis la Moscova contele Șuvalow, căpitanul orașului. S'a constatat, că ucigașul se cheamă Kulikowski, e originar din Siberia și a fost dascăl în Petersburg. El a declarat pe față, că aparține organizațiunii de luptă a revoluționarilor socialiști. Această organizațiune a condamnat pe contele Șuvalow la moarte și el (Kulikowski) a executat sentința.

La Riga a sosit un pachet de 150 kilograme, conținând scrieri și proclamațiuni revoluționare. Pachetul, ce a venit din Elveția, a fost confiscat și proprietarul deținut. Când inspectorul de vamă voia să închidă în arestul polițial pe proprietarul transportului, doi tineri au tras asupra lui 2 gloanțe de revolver și vameșul a murit îndată.

La Iozefowa (Polonia-rusească) plebea a spart o ferărie și a furat drugi de fier, cu cari apoi a devastat și ruinat 200 locuințe de-ale Ovreilor și cam 100 prăvălii ovrești. Mărfurile din prăvălie au fost aruncate pe strade și nimicite.

La Odessa opt conducători ai revoltei sângeroase de deunăzi au fost spânzurați în piața orașului. Alți 30 fuseseră deja spânzurați în temniță.

Din arsenalele din Libau și Odessa s'au furat sumedenie de puști și patrone.

Pe când o trupă de 200 Cazaci eră pe drum dela Lodz la Zgierz, 60 Cazaci au refuzat să consume prânzul rău ce li-s'a dat. Ei au trimis din sinul lor pe mohamedanul Ali Chasanow la comandant ca să pretindă — în numele lor — porțiuni dupele de mâncare și plată dublă. Comandantul a pușcat imediat pe Chasanow, care rămase mort pe loc. Cazacii au perzistat totuși pe lângă pretenziunea lor. A trebuit să vină infanterie careia în fine i-a succés să prindă și să pună în obezi pe cei 60 Cazaci revrățiți. Ei au fost internați în temnița militară din fortăreața Iwangorod.

La Petersburg s'a aflat o fabrică de bombe, în care s'au găsit multe bombe gata, 16 kilograme dinamită, nenumărate proclamațiuni revoluționare, în cari eră provocat poporul la demonstrațiuni și la atentate cu bombe asupra armatei.

Tot la Petersburg a fost arestat consilierul de stat Iwanitzki, care se dăduse pe partea revoluționarilor.

Informațiuni.

☛ **Acesta** este ultimul număr ce se trimite acelor abonați, al căror abonament a expirat la 30 Iunie st. v. și nu l-au renoit până acum. Aviz celor interesați!

† **Sofia Pavel**, damă română mult stimată de concetățenii noștri lugojeni, români și străini, verișoară a d-nilor Dr. Pahomie Avramescu și Dr. Demetriu Florescu, și-a dat blândul ei suflet în mâinile Creatorului Duminecă în 16 Iulie n. la orele 10 seara, după un morb scurt dar greu, în etate de 36 ani. În mormântarea are loc astăzi Marți în 18 Iulie n. la orele 4 d. m. din casa proprie, Lugoj, strada Timișoarei. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† **Văd. Sofia Mircevici n. Vuia** a încetat din viață Joi în 13 Iulie n. la Fizeș în etate de 72 ani. În mormântarea s'a făcut Sâmbătă în 215 Iulie cu mare pompă. Răposata este fiica administratorului episcopesc din 1849 Ignatie Vuia și după suprimarea revoluțiunii a fugit ca fată de 16 ani cu tatăl ei împreună în Turcia, unde eră admirată pentru frumuseța ei rară. Murind Ignatie Vuia la Negotin (în Sârbia) la 9 Februarie 1852, s'a măritat Sofia, rămasă acum singură în țeară străină, după profesorul sârb Chiril Mircevici, cu care a trăit în căsătorie fericeită 8 ani. Ca văduvă s'a retras la Belgrad și după izbucnirea războiului la 1876 s'a rentors în țeara ei, trăind din penzia de 600

cor., ce o primă de la statul sârbesc. La răposata s'a găsit anul trecut portretul administratorului episcopesc Ignatie Vuia, care a trecut prin donațiune în proprietatea episcopiei din Caransebeș. — Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† Dr. Ioan Raț, avocat în Siria, a încetat Sâmbătă din viață în etate de 34 ani și în al 4-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului defunct, sfințite de preoțimea gr.-or. română din Siria, au fost transportate Duminecă în 3/16 Iulie dimineața la Arad și așezate spre odihnă eternă în cripta familiară. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Procesele „Foaii Poporului“ din Sibiu. Redactorul responsabil al „Foaii Poporului“ din Sibiu, dl Silvestru Moldovan, a fost pedepsit de tabla regească din Cluj în 3 procese, ce i-s'au întentat acestei foi pentru publicarea de articoli preținși politici, la 440 coroane pedeapsă în bani. E demn de amintit, că Tabla a urcat pedepsele dictate de tribunalul din Sibiu.

Hymen. Dl Ioan M. Surlașiu din Vraniu și d-șoara Victoria, M. Ionescu, fiica d-lui preot rom. gr. or. Ioan Ionescu din Jebel, își vor serba Joi în 3 August n. la 12 ore a. m. cununia lor în biserica română gr. or. din Jebel. Felicitările noastre.

Dl Dr. Isaia Ardelean și-a deschis cancelarie advocațională în Tinea (com. Bihor).

Expediția primului număr din „Banatul“ la abonați a întârziat două zile din cauză că deabea eri a sosit dela direcția poștelor permisiunea de a folosi mărci poștale pentru ziare. De asemenea și luarea la cunoștință a apariției din partea vice-comitelui a sosit numai azi. Expediția numerilor viitori, ne mai fiind acum nici o piedecă, se va face regulat, așa că toți abonații vor putea primi Duminecă foaia.

Gimnaziul român din Brașov. Am primit anuarul (darea de seamă) gimnaziului român și al școlii reale române din Brașov pe anul școlar 1904-1905. Din acesta scoatem următoarele date, cari interesează pe toți Români: Gimnaziul a împlinit 55 ani dela înființare. La gimnaziu și școala reală au funcționat în anul acesta 23 profesori și un catehet pentru școlarii gr.-cat. În anul acesta studenții au înființat o fanfară (muzică cu instrumente) a lor, care a constat din 24 școlari. Conducătorii acestui gimnaziu s'au îngrijit și de o masă a studenților, la care au primit prânz gratuit 31 școlari. Fondurile pentru susținerea acestei mese fac laolaltă 32.750 cor. și 87 bani. Mai sunt pe seama școlarii și 2 internate mai mici, în cari s'au adăpostit și au fost provăzuți cu cele de lipsă 5 școlari. Gimnaziul are o bibliotecă centrală de 9203 opuri (cărți), pe seama profesorilor. Pentru școlari sunt bibliotecă de clasă, cari conțin laolaltă 2039 volume. Școlarii mai mari sunt organizați în societate de lectură și ca societate au bibliotecă separată, în număr de 520 opuri, și o avere de 2547 cor. 78 bani. În anul școlar 1904-05 au dat examenul de maturitate 25 școlari. La gimnaziu și școala reală au fost înscriși 396 școlari.

Mină de marmoră la Arpaș. În hotarul comunei Arpaș (com. Făgăraș) s'a aflat o mină de marmoră, care conține cea mai bună marmoră «carrara statuaria» și «bianco pain». Un metru cubic din astfel de marmoră prețuește până la 1000 florini. O astfel de marmoră — precum se afirmă — nu se mai află nicăiri în lume și numai cu marmoră veche egiptică se mai poate asemăna în privința frumuseții și perfecțiunii. Teritoriul minei e al statului și e dat în arândă societății miniere Pauly & Comp. din Sibiu, la care societate aparțin și mulți Români din România.

Statistica bolnavilor în armata austro-ungară. În luna Mai 1905 au fost în armata comună a noastră 18.573 soldați bolnavi, deci pe 1000 soldați se vin 57 bolnavi. Din acești 18.573 bolnavi 8537 au fost internați în spitale, având boale grave. Au murit în Mai 13 soldați. Mai puține au fost cazurile de boală la corpul de armată din Budapesta, mai multe la corpul de armată din Inns-

bruck. La corpul de armată din Timișoara au fost în luna Mai 50 îmbolnăviri. Dintre soldații grav bolnavi și internați în spitale au avut: boale lipicioase acute 191 (au murit 5), tifus 22 (a murit 1), friguri 19, oftică 118 (au murit 21), trahomă 153, boale venerice 1534, catar acut de plumăni 2151, aprindere de plumăni 375 (au murit 17), aprindere de intestine 1290, răni grave la picioare 337, vătămare trupescă 1988 (a murit 1), etc. Afară de aceștia, în luna Mai s'au sinucis 34 soldați, ear 2 au murit în urma accidentelor, la cari au fost expuși. Spre a vedea și mai lămurit ce grea și plină de pericol e viața militară, mai amintim, că în anul 1903 au murit 90 soldați din cauza vătămarilor ce le-au suferit în urma diferitelor nefericiri la cari au fost expuși, ear 18.781 soldați au zăcut în spitale în urma vătămarilor trupesti ce le-au suferit.

Petrecerea meseriașilor români din Lugoj. Meseriași români din Lugoj arangează — ca în tot anul — în ziua de sf. Ilie, 2 August n., petrecere de vară în grădina otelului «Concordia». Sperăm, că și în anul acesta va fi petrecerea meseriașilor noștri pe deplin împărțită de căldurosul sprijin al societății noastre românești.

Francisc Kossuth vine zilele aceste, împreună cu frate-sau Teodor Kossuth (care locuiește stabil în Italia), la Băile-Erculane, unde vor rămâne 2 săptămâni.

Răsboiul ruso-iaponez. Lupta pentru ocuparea întregii insule Sachalin decurge încă. Iaponezii câștigă în continuu teren. La 10 Iulie Iaponezii au a lungat pe Ruși din pozițiunile lor Wladimirovka și Blijneje și au ocupat ambele pozițiuni. Rușii s'au retras spre nord într'o poziție bine întărită și au rezistat cu erbie. Iaponezii însă i-au atacat energic și i-au respins în 12 Iulie până la Mauka. În aceste lupte Rușii au pierdut cam 150 oameni.

Accident. Generalul de divizie contele Felix Orsini-Rosenberg a căzut așa de rău de pe cal, cu ocazia unei inspecțiuni de trupe la Csakatur, încât imediat a murit. Generalul eră în etate de 60 ani.

Un strănepot al lui Napoleon, cu numele Carol Iosif Bonaparte, a fost numit ministru de marină al Statelor-Unite. Acest Bonaparte își trage originea dela fratele lui Napoleon cel Mare, Jérôme, fostul rege al Vestfaliei, care s'a căsătorit în Baltimore (America) cu Elisabeta Patterson. Bonapartiștii americani sunt deci descendenți legitimi ai familiei Napoleon. Carol Iosif Bonaparte, ajuns acum ministru, a fost unul din cei mai distinși advocați din Baltimore și e cunoscut mai ales în urma nizuștelor sale pentru combaterea abuzurilor în viața publică.

Redacțional. Devenind «Gazeta de Duminecă» din Șimleu foarte politică, a intrat o nouă putere în personalul de redacție al acestei foi, anume dl adv. Dr. Victor Deleu, care semnează foaia ca redactor responsabil.

Cu balonul la polul nordic. Sunt 7 ani de când s'a dus André cu balonul ca să descopere polul nordic și nu s'a mai întors; probabil s'a prăpădit. Acum un aeronaut francez Marcellac a plecat tot cu balonul la polul nordic și speră că expediția sa va fi încoronată cu succes. Cheltuelile expediției fac 90.000 franci.

Edison despre radium și electricitate. Renumitul Edison, inventatorul telefonului, a vorbit deunăzi cu un jurnalist despre nou descoperitul metal prețios radium și despre telegrafia fără sârmă. «De mult caut acest nou metal — zice Edison — dar până acum l-am aflat numai în cantități mici. Cunoșc însă însușirile radium-ului, cari seamănă mult cu ale razelor Röntgen, întru cât amândouă sunt foarte stricicioase pentru cece se ocupă cu ele. Nevasta mea nu mă lasă să fac multe experimente cu aceste raze, pentru că mi-se slăbește continuu vederea și de multe ori leșin în laboratorul meu. Azistentul meu a murit sub influința veninoasă a razelor lui Röntgen și

frate-sau, care i-a luat locul în laboratorul meu, de mult timp suferă de boală de piele, deși de un an nu mai experimentează cu razele lui Röntgen». Despre telegrafia fără sârmă a zis Edison: «Iaponezii au folosit minunăta telegrafia fără sârmă contra Rușilor. Admir pe poporul acesta mărunțel, care stă pe un grad așa de mare al eroismului și culturai și care — așa ered — va reformă întreagă Asia ostică. Eu sunt mare dușman al răsboiului. Mie-mi idese numai luptele, ce le poartă spiritele mari». Despre industrie și mașini a zis: «În viitor vor guvernă lumea țările, cari au cea mai mare industrie, cele mai multe mașini. Aceste țări se vor îmbogăți colosal, vor stăpâni comerțul întregii lumi și atunci națiunile nu se vor mai lupta pentru poziția de mare putere, ci pentru dezvoltarea comercialului lor».

Seceriș bun. La bursa din Viena au fost dese mai multe mustre (probe) de grâu, săcără și orz din diferite părți ale Ungariei, așa că din aceste își pot face oamenii idee despre rezultatul de până acum al secerișului. Din Banat erau foarte bune probe de grâu, tot așa din comitatul Bacica. În Banat se poate aștepta seceriș bun mijlociu de grâu, ba chiar peste mijlociu. Probele de grâu din Slovacime sunt asemenea foarte bune. În partea de dincolo de Dunăre a țerii calitatea (bunătatea) grăului e multămitoare. Calitate ceva mai slabă se află numai în Ungaria de mează-noapte, cantitatea (cătmea) e însă și acolo pe deplin multămitoare. Slab e numai grăul din regiunile Tisei. Aici grăul s'a copt prea iute, boabele sunt comprimate și în privința cantității secerișul este aici mai slab decât mijlociu. Săcără este în privința calității (bunătății) pretutindenea multămitoare, cu toate că nu e așa de frumoașă ca în anul trecut, dar în privința cantității (cătmei) e secerișul secărei mult mai bun decât în anul trecut. Probele de orz nu îndestulesc pe deplin. În unele părți ale țerii s'a copt orzul prea iute, în alte părți orzul e ploiat și pătat în urma nuroaselor vijelii. Se așteaptă însă, că în ținuturile mai ridicate orzul va fi bun. În privința cantității secerișul orzului e surprinzător de bun și va întrece cel puțin cu jumătate de milion măji metrice prețuirile oficiale ale ministerului de agricultură. Ovăsul a suferit ceva în privința calității din cauza căldurilor mari din Iulie, dar în genere e pe deplin bun. Foarte favorabile sunt veștile ce vin din toată țeara noastră despre starea cucuruzului.

Luptă cu bombe contra alcoolismului. Numai în America se poate întâmpla așa ceva. Există la New-York o reuniune de temperanță, care inzadar s'a luptat până acum contra birturilor, contra alcoolului. Acum au început să folosească alte mijloace. De pildă în una din zilele trecute au aruncat în aer cu ajutorul bombelor foarte multe crășme și birturi, făcând pagube colosale. Opt sute de ferestri s'au spart în urma exploziei. Paguba e de cel puțin un milion dolari (5 milioane coroane). Din fericire n'au explodat toate bombele, în număr de 300, ci numai vre-o câteva. Conducătorii reuniunii de temperanță au fost arestați.

Ministru... cărtaș. La Bückeburg în Germania se pertractează înaintea curții cu jurați un proces senzațional. Ministrul de justiție al statului Oldenburg, Ruhstrat, a improcesuat pe un chelner, care jurase într'un alt proces, că a văzut cu ochii cum ministrul Ruhstrat jucă cărți: și anume «poker», unul din cele mai hazarde jocuri. La pertractare mai toți martorii au fasonat, că ministrul e mare jucător de cărți și l-au văzut jucând până dimineața «poker» pe sume mari. S'a mai constatat, că Ruhstrat a jucat — încă până nu eră ministru — cărți cu un căpitan Pape, care a defraudat bani numai ca să poată jucă «poker» cu Ruhstrat. Ruhstrat a câștigat toți banii lui Pape și acesta apoi s'a sinucis de desperare. Fasiunile compromițătoare au produs impresie penibilă asupra ministrului, care a ajuns în perplexitate la pertractare și pe urmă

a refuzat orice deslușire. Destăinuirile dela pertractare au produs mare senzație.

Căldură colosală în New-York. La New-York căldura a devenit insuportabilă. Foarte mulți au murit de insolajie. Un milion de oameni au părăsit noaptea odăile lor, în cari n'au putut dormi, și s'au suit pe coperișele caselor, unde sunt grădini, ca să respire puțin aer recorit. Milionarii dorm pe năile lor în port. În urma căldurei ne mai pomente au murit într'o seară în decurs de 2 ore 250 copii.

Bandele din Macedonia. Sâmbătă a apărut în satul Brniko (aproape de Monastir, în Macedonia) o bandă de 50 Bulgari, care a aprins 5 case și 2 țări și a pușcat 10 oameni. Din Martie până acum au fost uciși în districtele Salonie, Monastir și Ūsküb prin bande de Bulgari 44 Greci și 79 Sârbi și au fost prinși 83 Greci și 4 Sârbi.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

Poveștile în educația școlară, de Dr. Petru Șpan. Sibiu. 1905. Se poate comanda la librăria arhiepiscopozană, Sibiu. Prețul 2 coroane.

Doina, poveste originală de E. Lungu-Puhallo. Timișoara. 1905. Prețul 10 bani.

VARIETĂȚI.

Orașul milionarilor. Nicăiri nu s'au îmbogățit așa inte câțiva oameni, ca în Baku (lângă munții Caucaz în Rusia), unde se află foarte multe isvoare de naftă, din care se face petroleul și alte materii trebuincioase. Cel mai bogat om din Baku e un tătar, care nu știe scrie și ceti și care a fost odată sărac lipit pământului. A avut noroc, că a dat de mai multe isvoară de naftă, din cari a câștigat în timp destul de scurt 20 milioane de ruble. Rothschild a câștigat miliarde în Baku, ear Nobel a câștigat tot acolo averi nemăsurate. În Baku sunt apoi sute de milionari mai mici. Orașul Baku e foarte frumos, dar viața în el e tare scumpă. Cel mai mare rău e, că orașul n'are apă de beut. Cine are bani, bea numai vin sau bere, cine n'are bani, trebuie să bea apă sărată, căci în fântâni numai apă sărată este. Plante încă nu cresc la Baku. Milionarul Nobel a făcut pentru slujbașii sei o grădină la Baku, dar a trebuit să aducă din altă parte pământul, în care a sădit pomi.

Cursul pieței Lugoj.

Marfa	gratue	coroane	bani
Grâu prima calitate	90	14	40
de mijloc	85	13	60
Săcără prima calitate	80	12	—
de mijloc	75	11	60
Orz prima calitate	80	10	60
de mijloc	75	10	—
Ovăș prima calitate	45	14	80
de mijloc	40	13	60
Cucuruz prima calitate	85	16	20
de mijloc	85	15	60
nou	10	—	—
Făină 0.	75	26	60
prima	72	25	80
albă	70	24	80
brună	68	24	20
Orez	1	40	—
Gris	80	32	—
Arpăcaș	70	36	—
Mazăre	90	40	—
Linte	85	60	—
Fasole	80	34	—
Mălaiu mărunț	70	—	—
Cartofi	—	9	—
Fân prima calitate	—	4	—
de mijloc	—	3	50
Paie	—	2	—
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	4	40
de Petroșeni	—	4	—
Oloiu de rapia	—	80	—
Lumini de stearină	—	80	—
topite	—	—	—
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
II.	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	68
Sămânță de chimin	—	84	—
Sare, bucăți	—	22	—
Zăhar	—	92	—
Vin	—	80	—
Spirt I.	—	15	—
II.	—	14	—

Dr. Constantin Ignea,

medic univ., operator, etc.

și-a început praxa medicală în Lugoj.

Orele de consultație: 10—11 a. m. și 2—4 p. m.

la locuința sa din palatul institutului „Poporul“.

Piața Isabella.

Nr. 121 (x—10).

„Lugosana“

institut de credit și economii
ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%,
escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la
6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7—8%, primește
depuneri spre fructificare fără anuț cu 4%, cu anuț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x—36

Directiunea.

Premiată în Arad la 1890. Premiată în Timișoara la 1891.

TIPOGRAFIA

CAROL TRAUINFELLNER

în Lugoj, vis-à-vis de casa orașului

primește spre efectuare

tot felul de tipărituri

cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din afar' se efectuează în timpul cel mai scurt

ANTON BOCEAN,

croitor român.

Lugoj, Strada Gozsdu Nr. 4.

Aduce la cunoștință, că efectuează orice lucrări de croitorie, după
fazoanele ultimei mode prompt și foarte efin.

Nr. 142 (2—2).

Aduce la casa ori la hotel la dorință mostre și modele de stofe
(materii) și croiu, din cele mai fine și din cele mai efine.

Să ne sprijinim măestrii noștri!

Cu 1 Iulie 1905 st. v.
s'a deschis nou abonament la
ziarul „Drapelul“ cu prețul
indicat în capul foii.

973. végr. szám. 1905.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbíró-ság 1905. évi V. I. 1074 és 1077 számú végzése következtében Dr. Avrameszku Pachomius ügyvéd által képviselt Klicsovai hitelszövetkezet javára Baszkau Tanasie és társai ellen 400 és 200 kor. és jár. erejéig 1905. évi jun. hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 848 kor.-ra becsült lovak, kocsik, vasekék taligával, 1 tehén borjuval, faépület stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járásbíró-ság 1905. évi V. I. 1074/5. számú végzése folytán 600 kor. tökekövetelés, ennek 1904. évi feb. hó 25 napjától járó 6% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 189 kor. 95 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Klicsován alperesek lakásán leendő eszközésére

1905. évi jul. hó 28-án d. e. 8 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénylők szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Lugoson 1905. évi jul. hó 11-én.

Schleszler Vilmos

Nr. 143 (1—1) kir. bírósági végrehajtó.

Cea mai bună și mai efină apă de amestecat cu vin și sirup este apa minerală de Pauliș (Maros-Solymos)

Apa „Isvorului M.-Solymos“ (Apă minerală de Pauliș) este una din primele din cauza gustului foarte plăcut, a marelui conținut de acid carbonic liber și este excelentă ca apă de beut din cauza curățeniei și se potrivește de minune în amestec cu vin și sirup. Acolo unde locuitorii sunt lipsiți de binefacerile apei sănătoase pe beut este „Isvorul M.-Solymos“ neprețuit și compoziția foarte fericită.

Budapesta, 3 Martie 1903.

Dr. Hankó Vilmos,

chemic practic profesor de chemie la școala reală de stat din c. II al Budapestei, membru al Academiei maghiare.

Depozit Lugoj: Traian P. Răcz, băcănie.

Directia Deva: comitatul Hunedoara.

Nr. 138 (10—4).

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă și practică este sursă de factori de datatori de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publica anunțuri mai cu efect, mai bine și mai efin, te poți informa la

Expediția de anunțuri

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54.

unde se poartă grije cu deosebită cunoștință specială în mod conștient, punctual și efin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provincia și din străinătate, precum și în calendare.

Red (x—23)

Preliminare de spese și planuri gratis.

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat de autoritățile publice

se poate căpăta în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Lugojul-român

Nr. 10 (x 63)

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul oraș-nesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștient din nou aminte on. public pravul de stins al lui Bauer, înainte de a se întâmpla eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și efice mijloc contra incendiilor băntuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurosi deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Bilz Naturheilmittel

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă și familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil și practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se cetește nemțește.

Red. (x 4.)

Prețul opului în ediția de 1 volum cor. 19-20 bani. Prețul în ediția de 3 volume cor. 30 —

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Repräsentantul general:

Reformschriftsteller Schmall Viena (Wien) VII 3.